

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**
DDK2-421/18/14/ML

Warszawa, dnia 1 października 2014 r.

DECYZJA nr DKK- 127/2014

Na podstawie art. 18 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek DPD Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez DPD Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie kontroli nad Siódemka S.A. z siedzibą w Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 14 kwietnia 2014 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”, wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, polegającej na przejęciu przez DPD Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „DPD Polska”, „Zgłaszający” lub „Wnioskodawca”, kontroli nad Siódemka S.A. z siedzibą w Warszawie, dalej „Siódemka”.

W związku z tym, iż spełnione zostały niezbędne przesłanki, uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, tj.:

- łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej „ustawą antymonopolową” lub „ustawą o ochronie konkurencji”,

- przejęcie przez jednego przedsiębiorcę kontroli nad innym przedsiębiorcą jest jedną z form koncentracji, określoną w art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 14 ustawy antymonopolowej, powodująca odstąpienie od konieczności zgłoszenia zamiaru koncentracji,

zostało wszczęte postępowanie w przedmiotowej sprawie, o czym Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2013 r., poz. 267) powiadomił Wnioskodawcę pismem z dnia 28 kwietnia 2014 r.

W ramach prowadzonego postępowania organ antymonopolowy skierował do 44 konkurentów uczestników koncentracji – firm kurierskich oraz przewoźników logistyczno transportowych, tj. m.in. Agap sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „Agap”, Posłaniec Agnieszka Szymańska, Warszawa, dalej „Posłaniec”, Ama Partner, Poznań, dalej „Ama”, BSK SERVICE Konrad Badowski, Warszawa, dalej „BSK SERVICE”, City Express Paweł Pęczkowski, Warszawa, dalej „City Express”, DB Schenker sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „DB Schenker”, Delta City Dorota i Michał Błaszczyk s.c., Warszawa, dalej „Delta City”, DHL Express (Poland) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „DHL”, DCS Domestic Courier Service s.c., Poznań, dalej „DCS”, EXPRESS Kurier Dariusz Adamczyk, Warszawa, dalej „EXPRESS KURIER”, Fedex Express Polska sp. z o.o. z siedzibą w Łomiankach, dalej „Fedex”, GLS Poland sp. z o.o. z siedzibą w Komornikach, dalej „GLS”, Global Express sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „Global Express”, GO! Express & Logistics Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „GO Express”, Goniec Przesyłki Ekspresowe, Szczecin, dalej „Goniec”, InPost Paczkomaty sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, dalej „InPost”, Interbit sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „Interbit”, K-EX sp. z o.o. z siedzibą w Kielcach, dalej „K-EX”, Mako Van Express Mariusz Jarmarczyk, Drawsko Pomorskie, dalej „Mako”, Maraton Przesyłki Kurierskie, Poznań, dalej „Maraton”, Polonicus Przesyłki kurierskie, Warszawa, dalej „Polonicus”, Polska Grupa Poczтовая S.A. z siedzibą w Warszawie, dalej „PGP”, Poczta Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, dalej „Poczta Polska”, Polski Kurier, Warszawa, dalej „Polski Kurier”, PRIORYTET s.c. Przesyłki Kurierskie, Warszawa, dalej „Priorytet”, Riders Express sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „Riders”, Quriers Tomasz Gać, Łódź, dalej „Quriers”, Raffo Rafał Bączalski, Raszyn, dalej „Raffo”, SASH EXPRESS S.C. M. Jówko, P. Materna, Warszawa, dalej „SASH”, TNT Express Worldwide (Poland) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „TNT”, UPS Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, dalej „UPS”, KUEHNE+NAGEL sp. z o.o. z siedzibą w Gądkach, dalej „KUEHNE”, oraz Raben Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Robakowie k. Poznania, dalej „Raben”, zapytania

dotyczące m.in.: wielkości świadczonych usług, wielkości maksymalnych mocy przerobowych, różnic występujących pomiędzy doręczaniem przesyłek i paczek standardowych i ekspresowych, możliwości przestawienia świadczenia usług dostarczania przesyłek i paczek standardowych na dostarczanie przesyłek i paczek ekspresowych oraz oceny koncentracji.

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje:

Uczestnicy koncentracji

DPD Polska (aktywny uczestnik) - należy do grupy kapitałowej La Poste, w której ostateczną kontrolę sprawuje La Poste S.A., należąca w całości do skarbu państwa Republiki Francuskiej.

Grupa La Poste jest międzynarodową grupą kapitałową prowadzącą szeroką działalność gospodarczą na całym świecie, koncentrującą się wokół trzech głównych segmentów:

1) działalność pocztowa i wydawnicza

Powyższa działalność zorganizowana jest wokół spółki La Poste S.A. i jej spółek zależnych. We Francji La Poste S.A. działa również jako operator publiczny, który świadczy usługi powszechne w zakresie usług pocztowych, transportu i dostawy prasy.

2) działalność na rynku usług kurierskich, ekspresowych i paczkowych (dalej – „KEP”)

We Francji grupa La Poste prowadzi działalność w tym sektorze poprzez spółki, które specjalizują się w ekspresowym doręczaniu małych przesyłek i paczek. Grupa La Poste działa w tym segmencie również na rynkach zagranicznych poprzez spółki należące do węższej grupy Geopost, w tym grupę DPD Polska.

3) działalność bankowa i ubezpieczeniowa.

Grupa La Poste prowadzi działalność bankową i ubezpieczeniową poprzez spółki zależne, skupiając się na oferowaniu usług bankowości detalicznej (w szczególności usług dla osób prywatnych) we Francji. Prowadzona działalność obejmuje bankowość detaliczną, ubezpieczenie (na życie, wypadkowych, nieruchomości i w zakresie ochrony zdrowia) oraz zarządzanie aktywami.

Oprócz wymienionych powyżej segmentów działalności spółki z grupy La Poste są aktywne również w następujących sektorach:

- dystrybucja produktów i usług oferowanych przez przedsiębiorców z grupy La Poste,

- usługi telekomunikacyjne świadczone przez spółkę La Poste Telecom działającą jako operator wirtualny pod marką La Poste Mobile,
- zarządzanie nieruchomościami, głównie na potrzeby pozostałych spółek z grupy La Poste działających we Francji,
- leasing i zarządzanie samochodami.

Grupa La Poste koncentruje swoją działalność na obszarze Unii Europejskiej, głównie we Francji, ale aktywna jest również w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Belgii, Hiszpanii, Portugalii, Luksemburgu, Holandii, Szwajcarii, Polsce, w krajach bałtyckich, Czechach, na Węgrzech, Słowacji, w Rumunii, Chorwacji i Słowenii, Ameryce Północnej, Azji i Afryce.

W Polsce Grupa La Poste jest obecna za pośrednictwem DPD Polska, która prowadzi działalność w zakresie przewozu przesyłek i paczek i jest podmiotem dominującym dwóch spółek¹:

- DPD Strefa Paczki sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej – „DPD Strefa Paczki”) prowadząca działalność w zakresie przewozu przesyłek i paczek oraz
- Air Cargo Poland sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej – „Air Cargo”) prowadząca działalność w zakresie spedycji krajowej i międzynarodowej (przewóz towarów o większych gabarytach tzw. fracht towarów).

DPD Polska i DPD Strefa Paczki specjalizują się w usługach krajowego doręczania przesyłek i paczek, których miejscem nadania jest inna miejscowość niż miejscowość doręczenia. W swojej ofercie DPD Polska posiada usługi ekspresowego² doręczania przesyłek i paczek krajowych, jak i przesyłek i paczek międzynarodowych. W zakresie przesyłek i paczek nadanych w Polsce z przeznaczeniem doręczenia za granicą DPD Polska ***[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 1 załącznika nr 1 do decyzji]***.

¹ tzw. grupa DPD obejmująca DPD Polska, DPD Strefa Paczki oraz Air Cargo.

² DPD oraz DPD Strefa Paczki nie posiadają w swoich cennikach produktu standardowego. Dla DPD i DPD Strefa Paczki różnica pomiędzy produktem ekspresowym a standardowym wynika tylko z czasu doręczenia. Produkt ekspresowy doręczany jest albo tego samego albo następnego dnia (formuła D+1), a produkt standardowy dostarczany jest w terminie dłuższym niż kolejny dzień roboczy (formuła D+2 i więcej). Podstawowym produktem oferowanym przez DPD jest produkt ekspresowy z gwarantowanym terminem doręczenia na drugi dzień roboczy (formuła D+1). Istnieją jednak cztery sytuacje, w których ten produkt zostaje uznany przez przedsiębiorcę za produkt standardowy.

1. paczka dojechała do oddziału doręczającego, ale DPD Polska nie mogło jej doręczyć na drugi dzień roboczy (np. odbiorcy nie było w domu),
2. paczka z winy DPD Polska nie dojechała do oddziału doręczającego, więc doręczenie nie mogło nastąpić (np. w oddziałach DPD Polska nie było prądu),
3. klient lub odbiorca celowo przełożyli datę doręczenia na termin inny niż następny dzień roboczy,
4. klient nadał paczkę o niestandardowych wymiarach (trudną w transporcie – np. paczka wystająca poza obrys standardowej palety) – w takim wypadku gwarantowany termin doręczenia wynosi do dwóch dni roboczych.

DPD Polska nie różnicuje w cenniku cen podstawowych za usługę ekspresową i standardową, z tym, że za produkt standardowy opisany w sytuacji nr 2 powyżej (paczka z winy DPD Polska nie dojechała do oddziału doręczającego w terminie) klient zapłaci zgodnie z cennikiem DPD Polska 1 zł netto.

Grupa DPD Polska działa głównie na terytorium Polski, a jedynie w ograniczonym zakresie poprzez Air Cargo prowadzi działalność również poza jej granicami. Obrót generowany przez grupę DPD Polska poza terytorium Polski ***[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 2 załącznika nr 1 do decyzji]***.

DPD Polska posiada 50 oddziałów działających na terytorium całego kraju oraz dysponuje flotą około 3.000 pojazdów. Pojazdy te należą do współpracujących z DPD podwykonawców. W ramach sieci działają następujące podmioty: przedstawiciele regionalni, przewoźnicy i kurierzy. Centrale są organizatorami działalności operacyjnej i zleceńodawcami usług dla oddziałów regionalnych. Dystrybucja w znacznym zakresie prowadzona jest przez samych przewoźników. Przewoźnicy korzystają jednak również z przedsiębiorców niezależnych, np. dla doręczeń nocnych lub doręczeń na obszarze, na którym nie posiadają swoich przedstawicielstw.

DPD Polska korzysta z następujących systemów dystrybucji usług doręczania przesyłek i paczek:

[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 3 załącznika nr 1 do decyzji]

Przesyłki i paczki, które zostały nadane przez klienta zgodnie z jednym z powyższych systemów sprzedaży, są następnie przewożone i przeładowywane w specjalistycznych sortowniach lub terminalach (tzw. *hubach*), w których czas przebywania przesyłki i paczki skrócony zostaje do minimum, przy jednoczesnym zapewnieniu im pełnej obsługi logistycznej. Model ten pozwala przewoźnikowi na większe oszczędności w łańcuchu logistycznym, ale również wymaga zaawansowanych rozwiązań informatycznych i automatyzacji.

W zakresie sposobu doręczenia przesyłek/paczek do odbiorcy końcowego Grupa DPD Polska korzysta z następujących systemów doręczeń:

[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 4 załącznika nr 1 do decyzji]

Siódemka (pasywny uczestnik) – należy do grupy kapitałowej Abris obejmującej fundusze typu private equity. W ramach prowadzonej działalności fundusze z tej grupy inwestują środki w papiery wartościowe, które nie są przedmiotem publicznego obrotu, głównie akcje lub udziały spółek operacyjnych. Celem działalności prowadzonej przez grupę Abris jest inwestowanie w różnych branżach, takich jak: ***[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 5 załącznika nr 1 do decyzji]***.

W Polsce grupa Abris, poprzez swoje spółki portfelowe, jest aktywna w następujących sektorach: ***[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 6 załącznika nr 1 do decyzji]***, a za pośrednictwem Siódemki również na rynku KEP. Siódemka specjalizuje się w usługach doręczania przesyłek i paczek na terenie Polski - usługi te generują ok. ***[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 7***

załącznika nr 1 do decyzji] % przychodów spółki. W zakresie przesyłek i paczek nadanych w Polsce z miejscem przeznaczenia za granicą, głównie *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 8 załącznika nr 1 do decyzji]*.

Siódemka jest podmiotem dominującym względem:

- Siódemka Systemy sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej - „Siódemka Systemy”) - prowadzi działalność w zakresie *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 9 załącznika nr 1 do decyzji]*.
- Siódemka Logistyka sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - komplementariusz spółki Siódemka Logistyka sp. z o.o. Spółka komandytowa – *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 10 załącznika nr 1 do decyzji]*,
- Siódemka Logistyka sp. z o.o. spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 11 załącznika nr 1 do decyzji]*.

Siódemka ani jej podmioty zależne *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 12 załącznika nr 1 do decyzji]*.

Siódemka posiada *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 13 załącznika nr 1 do decyzji]*.

Do świadczenia usług kurierskich Siódemka wykorzystuje dwa kanały dystrybucji tj.:

[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 14 załącznika nr 1 do decyzji].

Ponadto Siódemka współpracuje z *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 15 załącznika nr 1 do decyzji]* brokerami.

Opis i przyczyny transakcji

Planowana koncentracja została zgłoszona w trybie art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej i polega na przejęciu przez DPD Polska wyłącznej kontroli nad Siódmką poprzez nabycie 100% akcji w kapitale zakładowym tej Spółki.

Długoterminowym celem biznesowym DPD Polska jest *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 16 załącznika nr 1 do decyzji]*. Polski rynek KEP jest rynkiem szybko rozwijającym się, bardzo konkurencyjnym, z silną pozycją kilku międzynarodowych przewoźników³ oraz Poczty Polskiej S.A.⁴. Planowana transakcja według Zgłaszającego zapewni DPD Polska *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 17 załącznika nr 1 do decyzji]*.

³ Przewoźnicy międzynarodowi posiadają zintegrowaną sieć dostarczania przesyłek i paczek, w tym rozbudowaną infrastrukturę i flotę, pozwalającą przemieszczać szybko małe przesyłki i paczki na długich dystansach w ramach Polski i poza jej granicami.

⁴ Poziom usług Poczty Polskiej S.A. dzięki zachodzącym zmianom ofertowym i wdrażaniu nowych rozwiązań zbliża się do poziomu usług świadczonych przez przewoźników kurierskich. Klienci korzystają z usług Poczty często z przyzwyczajenia lub na skutek oferowanych przez tego operatora niższych cen (za usługę jakościowo zbliżoną do usług świadczonych przez przewoźników kurierskich).

Rynki właściwe w sprawie, na które koncentracja wywiera wpływ

W myśl art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. *w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców* (Dz. U. Nr 134, poz. 937) rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym (poziomym), jest każdy rynek produktowy, na którym zaangażowani są co najmniej dwaj przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji (rynki wspólne) i gdzie koncentracja prowadzi do uzyskania łącznego udziału w rynku geograficznym w wysokości większej niż 20%. Mając na uwadze powyższą definicję i kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ oraz działalność prowadzoną przez uczestników koncentracji, organ antymonopolowy stwierdził, co następuje:

A) koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na krajowy rynek usług doręczenia przesyłek i paczek lub - przy alternatywnie przyjętej wąskiej definicji rynku produktowego - na krajowy rynek usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek, bowiem działalność uczestników koncentracji pokrywa się na tym rynku, a ich łączny udział w tym rynku przekroczył próg 20%.

1. Uzasadnienie określenia rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym

1.1. Rynek usług kurierskich, ekspresowych i paczkowych w Polsce - opis

Rynek usług kurierskich, ekspresowych i paczkowych (KEP) w Polsce rozwija się od ponad 20 lat. Podmioty prowadzące działalność na rynku usług kurierskich wychodzą do klientów z szeroką i złożoną ofertą przewozową. Elementami różnicującymi produkty przewoźników są przede wszystkim: czas doręczenia przesyłki, gabaryty przesyłki (waga, objętość), zasięg działań operatora, obsługiwane obszary działalności gospodarczej oraz wykorzystywane środki transportu.

W Polsce podmioty prowadzące działalność na rynku usług kurierskich działają w oparciu o przepisy:

1) ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo Pocztowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1529 – dalej „Prawo pocztowe”) – są to zarejestrowani operatorzy pocztowi⁵.

Od 1 stycznia 2013 r. weszły w życie przepisy nowej ustawy Prawo Pocztowe, która wdrożyła do polskiego porządku prawnego dyrektywę 2008/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 lutego 2008 r. Ustawa ta ostatecznie zniósła obszar dotychczas zastrzeżony dla Poczty Polskiej i określiła zasady funkcjonowania rynku pocztowego po jego pełnym otwarciu na konkurencję. Wprowadziła także bardziej precyzyjną definicję paczki pocztowej oraz nowe pojęcia i definicje np. przesyłki kurierskiej. Zgodnie z tą ustawą paczka pocztowa jest to przesyłka rejestrowana, niebędąca przesyłką listową, o masie do 20kg i wymiarach:

- a. z których żaden nie może przekroczyć 2000 mm albo
- b. które nie mogą przekroczyć 3000 mm dla sumy długości i największego obwodu mierzonego w innym kierunku niż długość;

Natomiast przesyłkami kurierskimi są przesyłki listowe rejestrowane (przyjęte za pokwitowaniem przyjęcia i doręczane za pokwitowaniem odbioru) lub paczki pocztowe (przesyłki rejestrowane, niebędące przesyłkami listowymi, o masie do 20 000 g i wymiarach określonych w art. 3 pkt 14 ustawy Prawa pocztowego, przyjmowane, sortowane, przemieszczane i doręczane w sposób łącznie zapewniający:

- a. bezpośredni odbiór przesyłki pocztowej od nadawcy,
- b. śledzenie przesyłki pocztowej od momentu nadania do doręczenia,
- c. doręczenie przesyłki pocztowej w gwarantowanym terminie określonym w regulaminie świadczenia usług pocztowych lub w umowach o świadczenie usług pocztowych,
- d. doręczenie przesyłki pocztowej bezpośrednio do rąk adresata lub osoby uprawnionej do odbioru,
- e. uzyskanie pokwitowania odbioru przesyłki pocztowej w formie pisemnej lub elektronicznej.

Jak wynika z informacji uzyskanych z Urzędu Komunikacji Elektronicznej w Polsce obecnie jest zarejestrowanych 99 operatorów pocztowych działających na rynku przewozów kurierskich, w tym wykazie znajdują się wszystkie firmy posiadające znaczne udziały w rynku usług kurierskich takie jak: Poczta Polska, UPS, DPD, Siódemka, DHL, PGP, TNT, K-EX, FedEx, InPost, GLS oraz wiele małych firm, także tych działających głównie w serwisie miejskim (część operatorów pełni jednakże tylko rolę podwykonawców większych firm

⁵ Rejestr operatorów pocztowych prowadzi Urząd Komunikacji Elektronicznej. Operatorzy pocztowi zobowiązani są do corocznego składania UKE sprawozdań ze swojej działalności.

kurierskich np. UPS, DPD, Siódemka, Poczta Polska, K-EX czy innych),

2) ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 1173 – dalej „Prawo przewozowe”).

Na polskim rynku przewozu towarów działają duże firmy logistyczne i transportowe, np. grupa Raben, DB Schenker, Kuehne, DSV, niewielkie firmy kurierskie (nie będące operatorami pocztowymi) oraz operatorzy pocztowi (przewożone towary powyżej limitów określonych w prawie pocztowym - np. Poczta Polska świadczy usługi kurierskie w oparciu o Prawo pocztowe dla przesyłek poniżej 20 kg, a w oparciu o Prawo przewozowe dla przesyłek o masie powyżej 20 kg). W celu uzyskania pełnego obrazu rynku, dalszej analizie poddane zostały wszystkie wymienione podmioty, zarówno działające w oparciu o ustawę Prawo pocztowe, jak i w oparciu o ustawę Prawo przewozowe. Zgodnie z publicznie dostępnymi danymi na polskim rynku usług przewozu towarów działa blisko 79 tys. podmiotów⁶.

Przedsiębiorców działających na rynku KEP na terytorium Polski można podzielić na następujące grupy:

- 1) integratorzy - przewoźnicy międzynarodowi, świadczący pełen zakres usług na globalnym rynku KEP, posiadający⁷ pełen nadzór operacyjny nad logistyką dostaw paczek od miejsca nadania do miejsca docelowego, w tym dostarczanych drogą transportu lotniczego – np. UPS, FedEx, TNT, DHL,
- 2) przewoźnicy specjalizujący się w dostarczaniu przesyłek i paczek na rynku krajowym i europejskim, powiązani kapitałowo z europejskimi operatorami ekspresowymi – np. DPD Polska, GLS,
- 3) operatorzy pocztowi (państwowi i prywatni) – np. Poczta Polska, InPost, PGP,
- 4) średnie i duże firmy ze znaczącym udziałem kapitału polskiego, specjalizujące się w przewozie przesyłek i paczek w ruchu krajowym i lokalnym – np. Siódemka, InPost, K-Ex,
- 5) małe firmy działające głównie na rynkach lokalnych, czyli w tzw. serwisie miejskim (np. Riders – specjalizuje się w przesyłkach na terenie Warszawy, Goniec – Szczecin i okolice itd.),
- 6) firmy logistyczne i transportowe, takie jak np. wymienione już wyżej, DB Schenker, PEKAES S.A., Kuehne czy DSV głównie działające na rynku frachtu,

⁶por. raport KE „Transport w UE w liczbach”, s. 25 dostępny na stronie: <http://ec.europa.eu/transport/facts-fundings/statistics/doc/2013/pocketbook2013.pdf>).

⁷ Sprawa COMP/M.6570 – UPS/TNT – decyzja Komisji z dnia 30 stycznia 2013 r.

7) firmy posiadające sieć małych punktów handlowych w całej Polsce i logistykę obsługi tych punktów, dążące do prowadzenia usług kurierskich np. RUCH S.A. („Paczka w RUCHu”⁸) czy Polski Koncern Naftowy Orlen S.A. („Stacja z paczką”⁹ - obecnie można odbierać paczki przesłane do wybranych stacji benzynowych, a docelowo planowana jest także możliwość nadawania przesyłek).

Biorąc pod uwagę zasięg prowadzonej działalności można wyróżnić podmioty, które świadczą usługi w skali całego kraju (np. DPD, Siódemka, DHL, UPS, GLS) i podmioty, których zasięg prowadzonej działalności jest strictly lokalny i np. obejmuje obszar jednego miasta (np. Gonic, Riders).

Uwzględniając natomiast sposób dostarczania przesyłek i paczek można wyróżnić:

- podmioty, które dostarczają je bezpośrednio do rąk odbiorcy/wskazanej przez niego osoby (GLS, UPS, DHL),
- podmioty, które dostarczają je do wybranego przez odbiorcę punktu odbioru dostępnego w ofercie danej firmy (InPost – paczkomaty) oraz
- podmioty w praktyce łączące oba powyższe rozwiązania (Poczta Polska).

Z uwagi na czas doręczenia przesyłek i paczek można wyróżnić podmioty, które doręczają je wyłącznie w trybie standardowym, wyłącznie w trybie ekspresowym oraz zarówno w trybie standardowym i ekspresowym

1.2. Uzasadnienie określenia rynku w aspekcie produktowym

W dotychczasowym orzecznictwie Komisji Europejskiej¹⁰ i Prezesa Urzędu¹¹ przy określeniu rynku usług kurierskich stosowano następujące kryteria:

- a. przedmiot
 - przesyłki i paczki
 - spedycja towarów na paletach (fracht)
- b. czas

⁸ Por. <http://ruch.com.pl/oferta/co-znajdziesz-w-kiosku/paczka-w-ruchu/>

⁹ Por. <http://www.orken.pl/PL/BiuroPrasowe/Strony/ORLEN-z-paczka.aspx>

¹⁰ Sprawa IV/M.209 – Deutsche Post/DHL (II) z 21 października 2002 r.; sprawa IV/M.3155 – Deutsche Post/Securicor z 19 czerwca 2003 r.; sprawa COMP/M.6570 – UPS/TNT z 30 stycznia 2013 r.; sprawa IV/M.843 – PTT Post/TNT/GD Express Worldwide; sprawa COMP/M.6503 – La Poste/Swiss Post/JV.

¹¹ Decyzja Prezesa Urzędu z dnia 15 kwietnia 2005 r. – United Parcel Service Belgium NV/Messenger Service Stolica S.A. (nr DOK 33/2005); decyzja Prezesa Urzędu z dnia 12 sierpnia 2004 r. – GeoPost (Central Europe) GmbH/Baltic Logistic System International AB (nr 78/2004); decyzja Prezesa Urzędu z dnia 28 października 2002 r. – Deutsche Post AG/DHL International Limited (nr DDI-94/2002); decyzja Prezesa Urzędu z dnia 9 marca 2005 r. – General Logistics Systems BV/General Logistics Systems Poland sp. z o.o. (nr DOK 26/2005).

- usługi ekspresowe
- usługi standardowe (dostawa odroczone).

Podkreślenia wymaga, że do rynku właściwego w niniejszej sprawie Prezes Urzędu zaliczył także standardowe paczki pocztowe oraz paczki odbierane w paczkomatach, z uwagi na fakt, iż dla szerokiej grupy finalnych odbiorców paczek usługi te mogą być postrzegane jako w dużej mierze substytucyjne w stosunku do dostawy przez kuriera, z uwagi na dogodność odbioru (paczkomat lub placówka pocztowa znajdujące się blisko miejsca zamieszkania lub pracy) oraz coraz krótszy czas realizacji wspomnianych usług.

Ad. a.)

W celu ustalenia obszaru i zasięgu funkcjonowania rynku usług kurierskich istotne jest rozdzielenie usług doręczania przesyłek i paczek od rynku usług spedycyjnych. W tym zakresie nie istnieją żadne regulacje prawne ściśle rozgraniczające te usługi poprzez np. określony limit wagowy czy objętość. Analizując ten problem należy zauważyć, że usługi doręczania przesyłek i paczek różnią się od usług spedycji towarów na paletach (frachtu¹²) ograniczeniem wielkości i wagi przesyłek, co z kolei powoduje istotne różnice w cenie obydwu rodzajów usług. Małe¹³ przesyłki i paczki mogą być przenoszone przez jedną osobę, bez potrzeby użycia specjalistycznego sprzętu i transportowane za pomocą określonej infrastruktury (w szczególności zautomatyzowanych sortowni i niewielkich pojazdów), która nie jest odpowiednia do przewozu większych towarów¹⁴. Natomiast duże przesyłki/towary wymagają przewożenia ich specjalistycznymi pojazdami, podnoszenia za pomocą podnośników itd.

Pewne ograniczenia wagowe przesyłek i paczek wprowadza Prawo pocztowe, ograniczając ich wagę do 20 kg. Uczestnicy koncentracji w swoich ofertach, co do zasady, przyjmują limit graniczny na poziomie 31,5 kg¹⁵. Jednakże w przypadku innych firm działających na rynku usług kurierskich limity te są wyznaczone odmiennie – w badaniu

¹² Fracht według Zgłaszającego obejmuje usługi przewozu towarów o wadze niepozwalającej na przenoszenie ich przez jedną osobę. Usługi te są najczęściej stosowane w przypadku towarów o wielkich gabarytach lub w przypadku dużych ładunków wymagających szybkiego dowiezienia do celu. Świadczenie tego rodzaju usług wymaga specjalistycznego sprzętu umożliwiającego przemieszczanie towarów i odpowiedniej floty pojazdów przystosowanych do przewożenia znacznego tonażu ładunku na paletach. Limit wagowy pozwalający na rozróżnienie usług frachtu od usług przewozu przesyłek i paczek określany jest odmiennie przez poszczególnych przewoźników.

¹³ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych określa przy pracy stałej graniczną wagę 30 kg przy przemieszczaniu przedmiotów przez jednego pracownika, a 25 kg na jednego pracownika przy pracy zespołowej.

¹⁴ Sprawa COMP/M.6570 – UPS/TNT; informacja prasowa Komisji z dnia 30 stycznia 2013 roku, IP/13/68.

¹⁵ DPD w latach 2012-2013 dostarczała nieznaczące ilości paczek o masie w przedziale 31,5 -50 kg

prowadzonym przez Prezesa Urzędu kurierzy podawali różną wagę graniczną przewożonych towarów np. 20 kg (np. InPost działający w oparciu o Prawo pocztowe - operator pocztowy), 30 kg (np. City Express, DB Schenker), 31,5 kg (np. DHL, Sash), 50 kg (np. TBA Express – każdy element o wadze przekraczającej 50 kg powinien być umieszczony na palecie, Global Express).

W związku z tym, że limity wagowe przyjmowane przez poszczególne firmy kurierskie są różne, organ antymonopolowy postanowił samodzielnie wyznaczyć wagę rozdzielającą rynek usług doręczania przesyłek i paczek od rynku usług spedycyjnych. Przyjęcie rozwiązań przyjętych w Prawie pocztowym prowadziłoby w ocenie Prezesa Urzędu do zbyt wąskiej definicji rynku właściwego. Należy bowiem zauważyć, że środki wykorzystywane przy przesyłce przesyłek cięższych (jednak niewymagających jeszcze dodatkowego sprzętu do ich obsługi) mogą być wykorzystane także do przewożenia przesyłek lekkich, więc jeśli nie występują istotne różnice w wykorzystywanych zasobach, usługi przewozowe są w tym obszarze wysoko substytucyjne. Z tego też powodu jako rozgraniczającą rynek frachtu i rynek usług dostarczania przesyłek i paczek przyjęto co do zasady największy limit wagowy stosowany przez firmy kurierskie, czyli 50 kg. Ponadto organ antymonopolowy zdecydował się wyłączyć z tego rynku przesyłki paletowe, do których obsługi potrzebne są specjalnie przystosowane pojazdy.

Ponadto przewoźnicy różnorodnie kwalifikują paczki i przesyłki. I tak np. DPD nie grupuje paczek nadawanych przez jednego nadawcę w większą przesyłkę i nie przypisuje im jednego listu przewozowego, lecz do każdej paczki przydziela inny list przewozowy. Natomiast DHL grupuje w duże przesyłki wiele paczek nadawanych przez jednego nadawcę i przypisuje im jeden list przewozowy. Z kolei BSK Service przewozi głównie przesyłki i paczki o wadze do 31,5 kg. Jeżeli waga przesyłki jest większa niż podany limit, nadawca dzieli tę przesyłkę na kilka mniejszych paczek (wszystkie te paczki są nadawane z jednym listem przewozowym).

Często stosowane zamiennie określenia paczka oraz przesyłka nie oznaczają zatem tego samego. Wprawdzie w większości przypadków, przesyłka składać się będzie z jednej paczki, ale ze względów formalnych i przede wszystkim dla prawidłowej interpretacji cenników oraz regulaminów, należy te pojęcia wyraźnie rozróżnić. Przez paczkę należy zatem rozumieć jedną sztukę opakowania. Przesyłką jest natomiast zbiór wszystkich paczek wysyłanych w ramach jednej usługi¹⁶. Zależnie od systemu czy ograniczeń regulaminowych, w ramach jednej przesyłki można wysłać od 1 do 999 paczek.

¹⁶ Rozumiane jako wysyłane w ramach jednej destynacji.

Z zagadnieniem tym związana jest również kwestia tzw. konsolidacji wysyłki. Konsolidacja wysyłki polega najczęściej na połączeniu od kilku do kilkuset paczek w ramach jednej przesyłki opatrzonej często jednym listem przewozowym (a zatem traktowanej przez większość firm kurierskich jako jednostkowa usługa). Konsolidacja wysyłki jest jednym z czynników, które mogą istotnie utrudniać oszacowanie wielkości rynku pod względem ilościowym. Poziom konsolidacji wysyłki zależy od specyfiki działalności poszczególnych firm i wielu indywidualnych czynników towarzyszących poszczególnym zleceniom doręczeń (takich jak np. liczba jednocześnie nadawanych paczek między tym samym odbiorcą i nadawcą).

W rezultacie udziały rynkowe poszczególnych firm w ujęciu ilościowym mogą się różnić w zależności od tego, czy dana firma dysponuje wielkością sprzedaży usług w ujęciu ilościowym w formie liczby „paczek” czy „przesyłek”. Tym samym udziały ilościowe niektórych przedsiębiorców (stosujących jeden list przewozowy dla wielu przesyłek) będą zaniżone, zaś innych – zawyżone. W związku z powyższym – jakkolwiek przeprowadzona analiza uwzględniała oba kryteria - za bardziej miarodajny wskaźnik siły rynkowej w niniejszej sprawie należy uznać udział wartościowy.

Ad. b)

Biorąc pod uwagę czas dostarczenia przesyłki/paczki rynek usług doręczania przesyłek i paczek wyróżnić można wiele standardów przyjętych dla omawianych produktów. Najczęściej przesyłki i paczki doręczane są zgodnie z formułą D+1, tj. w ciągu jednego dnia roboczego od dnia nadania, przy czym istnieje możliwość doręczania takiej przesyłki następnego dnia do godziny 10.00, do godziny 12.00 oraz do godziny 17.00 oraz formułą D+2 i więcej, tj. z czasem doręczenia przekraczającym jeden dzień roboczy. Ponadto w serwisie miejskim, dostawy odbywają się także w czasie krótszym niż formuła D+1 np. w tym samym dniu¹⁷, a czasem nawet w ciągu zaledwie kilku godzin (a nawet jednej godziny).

¹⁷ Jako przykład można podać Riders Express sp. z o.o., jedną z firm specjalizujących się głównie w przesyłkach kurierskich na terenie Warszawy i okolic, chociaż także wykonuje ona zlecenia dostarczenia przesyłek w innych miejscowościach (usługa Super EX PKP i Super EX drogowy). Firma wyróżnia kilka rodzajów usług:

Usługa ekonomiczna – wykonanie usługi w ciągu 5 godzin od momentu zlecenia (możliwość składania zleceń do godziny 13:00). Jest to usługa najtańsza

Usługa standard – wykonanie usługi w ciągu 2,5 godziny od momentu złożenia zlecenia (możliwość składania zleceń 24h). Usługa droższa od usługi ekonomicznej.

Usługa express – wykonanie usługi w ciągu 1,5 godziny od momentu zlecenia (możliwość składania zleceń 8:00 – 19:00). Cena przesyłki standard + 100%

Usługa Super Express - Usługa PREMIUM. Bezpośredni przejazd w jak najszybszym czasie od nadawcy do adresata. Usługa najdroższa.

Super EX PKP – doręczenie przesyłki na terenie kraju tego samego dnia. Usługa krajowa dostępna w wybranych miastach Polski. Usługa wykonywana poprzez nadanie przesyłki konduktorskiej PKP oraz nadanie i doręczenie w kraju przez kuriera. Koszt bardzo wysoki.

Dla celów niniejszej analizy rozważono przede wszystkim podział na rynek usług standardowych i ekspresowych. W ramach usług ekspresowych świadczone są usługi specjalne, takie jak odbieranie przesyłek i paczek ze wskazanego adresu, możliwość zmiany miejsca przeznaczenia lub adresu już po wysłaniu przesyłki lub paczki, śledzenie drogi przesyłki lub paczki, gwarancja dostawy do określonej daty/w określonym terminie. Część klientów chce mieć pewność, że niektóre przedmioty będą dostarczane w ciągu np. jednego dnia i do określonej godziny (np. Siódemka ma rozróżnione dostawy do godz. 10 rano i do godz. 12 w południe). Uczestnicy koncentracji przyjęli, że przesyłki i paczki ekspresowe doręczane są zgodnie z formułą D+1. Istnieje jednak na rynku widoczna tendencja do proponowania coraz szybciej realizowanych zleceń – niektóre firmy wykonują tylko zlecenia ekspresowe (w przypadku np. DPD Polska, jeżeli zachodzą komplikacje w dostarczeniu w terminie D+1 przesyłek i towary dostarczane są powyżej tego limitu czasowego – usługi te kwalifikowane są jako standardowe, równocześnie DPD nie posiada w swoich cennikach cen za usługi standardowe) lub za usługę standardową uważają usługi wykonywane w terminie D+1.

Według założeń przyjętych przez uczestników koncentracji usługa standardowego doręczania przesyłek i paczek obejmuje doręczenia w formule D+2 i więcej. W takiej formule dostarczane są paczki pocztowe, część przesyłek i paczek kurierskich oraz przesyłki i paczki dostarczane z wykorzystaniem paczkomatów. W ramach oferty standardowej przewoźnicy tradycyjnie oferowali dotychczas jedynie podstawowy zakres usług, tj. nadanie jej przez klienta w punkcie odbioru lub u kuriera i jej doręczenie przez przewoźnika. Obecnie jednak wśród firm kurierskich widoczna jest tendencja zbliżania usługi standardowej i ekspresowej, zwłaszcza w zakresie oferowania usług dodatkowych, takich jak możliwość zmiany miejsca przeznaczenia lub adresu już po wysłaniu przesyłki, indywidualizacji doręczenia czy śledzenia przesyłki. Usługi standardowego doręczania przesyłek i paczek są jednak wciąż tańsze od usług ekspresowego doręczania, zatem korzystają z nich w szczególności klienci o większej wrażliwości cenowej, dla którym podstawowym kryterium decyzji o wyborze przewoźnika jest cena usługi, a w mniejszym stopniu czas jej doręczenia. Np. w przypadku Siódemki cena przesyłki standardowej i przesyłki ekspresowej wynosi odpowiednio 17,89 oraz 33,33 zł (uwzględniając taką samą masę i miejsce doręczenia – paczka o masie 3 kg dostarczana z Warszawy do Krakowa). Na różnice w cenie pomiędzy usługami standardowymi a ekspresowymi wskazuje również UPS.

Za rozróżnieniem usług standardowych i ekspresowych może przemawiać także fakt, że na rynku działają zarówno firmy nieposiadające w swojej ofercie usługi ekspresowego

Super EX drogowy – bezpośredni przejazd kuriera od nadawcy do odbiorcy przesyłki. Koszt liczony za 1km przejazdu.

doręczenia przesyłek i paczek (np. Polska Grupa Poczтовая SA, InPost), jak i takie, które świadczą wyłącznie usługi ekspresowego doręczania przesyłek i nie posiadają w swojej ofercie przesyłek standardowych (DHL, K-ex, Fedex, GLS).

W praktyce przewoźnicy świadczą usługi standardowego doręczania przesyłek i paczek w oparciu o tę samą infrastrukturę i systemy dystrybucji, jak w przypadku ekspresowego doręczania przesyłek i paczek.

Reasumując, należy podkreślić, że brak jest jednej, stosowanej przez wszystkich przedsiębiorców metodologii kwalifikacji usług, jako usług doręczania przesyłek/frachtu, czy też usług ekspresowych/standardowych. Każdy przedsiębiorca przyjmuje własne, indywidualne kryteria w tym zakresie, które często są niespójne z kryteriami przyjmowanymi przez inne podmioty działające na rynku. Nie istnieją także w Polsce badania, które można uznać za porządkujące i opisujące cały rynek usług dostarczania paczek i przesyłek.

Przedstawione powyżej fakty mogą stanowić argumenty świadczące tak za wąskim, jak i za szerokim zakresem rynku właściwego. Mając powyższe na względzie, przy ocenie niniejszej koncentracji rozważono wpływ koncentracji zarówno na rynek usług doręczenia przesyłek i paczek w szerszym ujęciu obejmującym ekspresowe i standardowe doręczanie przesyłek i paczek, jak również na alternatywnie przyjęte wąskie rynki obejmujące: rynek usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek oraz rynek usług standardowego doręczania przesyłek i paczek. Z uwagi jednak na fakt, iż działalność uczestników koncentracji nie pokrywa się w zakresie standardowego doręczania przesyłek i paczek analiza tego rynku została pominięta.

Podkreślenia wymaga, iż rozpatrując również alternatywną, wąską definicję rynku właściwego, Prezes Urzędu nie przesądza o takim jego zakresie, lecz jedynie całościowo bada wpływ koncentracji na sfery aktywności jej uczestników istotne dla oceny transakcji.

1.3. Uzasadnienie określenia rynku w aspekcie geograficznym

W dotychczasowym orzecznictwie Komisji Europejskiej¹⁸ i Prezesa Urzędu¹⁹ przy opisie rynku usług kurierskich w aspekcie geograficznym zastosowano podział na:

¹⁸ Sprawa IV/M.209 – Deutsche Post/DHL (II) z 21 października 2002 r.; sprawa IV/M.3155 – Deutsche Post/Securicor z 19 czerwca 2003 r.; sprawa COMP/M.6570 – UPS/TNT z 30 stycznia 2013 r.; sprawa IV/M.843 – PTT Post/TNT/GD Express Worldwide; sprawa COMP/M.6503 – La Poste/Swiss Post/JV.

¹⁹ Decyzja Prezesa Urzędu z dnia 15 kwietnia 2005 r. – United Parcel Service Belgium NV/Messenger Service Stolica S.A. (nr DOK 33/2005); decyzja Prezesa Urzędu z dnia 12 sierpnia 2004 r. – GeoPost (Central Europe) GmbH/Baltic Logistic System International AB (nr 78/2004); decyzja Prezesa Urzędu z dnia 28 października 2002 r. – Deutsche Post AG/DHL International Limited (nr DDI-94/2002); decyzja Prezesa Urzędu z dnia 9

- usługi krajowe oraz
- usługi międzynarodowe.

Doręczanie przesyłek i paczek może być oferowane jako usługa krajowa, tzn. z nadaniem i doręczeniem w ramach jednego państwa lub jako usługa międzynarodowa, tzn. z nadaniem w jednym państwie i doręczeniem w drugim państwie (w ramach EOG lub poza EOG).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zdefiniowanie rynków usług krajowych i międzynarodowych jako odrębnych rynków właściwych wynika między innymi z: odrębnej organizacji sieci dostawców, istnienia wielu dostawców przesyłek i paczek krajowych i rozróżniania tych kategorii usług przez klientów²⁰.

Właściwy rynek geograficzny dla wyżej wymienionych rynków produktowych ma wymiar krajowy, przy czym w świetle orzecznictwa klasyfikacja geograficzna poszczególnych usług powinna odbywać się według lokalizacji klienta, niezależnie od miejsca przeznaczenia przesyłki lub paczki²¹.

Z informacji zebranych w trakcie postępowania wynika również, że dokonanie podziału na przesyłki krajowe i międzynarodowe jest uzasadnione z uwagi na istotne różnice w cenach pomiędzy tymi rodzajami przesyłek. I tak np. koszt wysłania przesyłki krajowej o wadze 10 kg nie przekracza dla uczestników rynku KEP 50 zł, natomiast ceny przesyłek międzynarodowych kształtują się w przedziale od ok. 120 do kilkuset złotych (dla DPD, Pocztex, DHL, GLS i Fedex). Kraj odbioru przesyłki ma zatem większy wpływ na cenę niż odległość na jaką przesyłana jest przesyłka.

Część przedsiębiorców obecnych na rynku KEP prowadzi swoją działalność lokalnie (np. na obszarze jednego miasta). Z uwagi jednak na fakt, że uczestnicy koncentracji działają w skali krajowej a łączne udziały przedsiębiorców, którzy działają lokalnie są niewielkie, na potrzeby niniejszej koncentracji nie wydaje się konieczne przesądzanie, czy przedsiębiorcy działający lokalnie stanowią realną konkurencję dla podmiotów, które prowadzą taką działalność na obszarze całego kraju oraz wydzielanie odrębnych rynków lokalnych dla usług w zakresie dostarczania przesyłek i paczek.

marca 2005 r. – General Logistics Systems BV/General Logistics Systems Poland sp. z o.o. (nr DOK 26/2005).

²⁰ Decyzja Prezesa Urzędu z dnia 15 kwietnia 2005 r. – United Parcel Service Belgium NV/Messenger Service Stolica S.A. (nr DOK 33/2005), s. 5.

²¹ Sprawa COMP/M.6570 – UPS/TNT; informacja prasowa Komisji z dnia 30 stycznia 2013 r., MEMO/13/48.

2. Charakterystyka rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym

2.1 Struktura rynku

W celu ustalenia wielkości krajowego rynku usług doręczania przesyłek i paczek oraz wielkości alternatywnie przyjętego wąskiego rynku produktowego obejmującego usługi ekspresowego doręczania przesyłek i paczek organ antymonopolowy przeprowadził badanie, które objęło 44 przedsiębiorców. Objęci tym badaniem przedsiębiorcy to: wszystkich duże firmy kurierskie (DHL, UPS, GLS, FedEx), jak również Poczta Polska, InPost i PGP, a także wybrani przewoźnicy logistyczno-transportowi, tacy jak np. DB Schenker i małe firmy kurierskie działające głównie w serwisach miejskich. Ze względu na dużą liczbę firm prowadzących działalność na krajowym rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek w Polsce (przedsiębiorcy działający zarówno w oparciu o Prawo pocztowe, jak i Prawo przewozowe), badaniem nie objęto wszystkich przedsiębiorców. Jednakże z uwagi na fakt, iż objęto nim wszystkie duże i średniej wielkości firmy działające na tym rynku, a także część mniejszych przedsiębiorców, a jego wyniki powstały w oparciu o rzeczywiste, a nie szacunkowe dane dotyczące tego rynku, dane uzyskane w toku tego badania należy uznać za bardziej wiarygodne niż szacunki Zgłaszającego, nie uwzględniające firm transportowych i logistycznych.

Organ antymonopolowy w prowadzonym badaniu przyjął następujące założenia:

- waga przesyłki lub paczki do 50 kg z wyłączeniem palet
- usługa ekspresowa D+1.

2.1.1. krajowy rynek usług doręczania przesyłek i paczek

Z przeprowadzonego przez organ antymonopolowy badania rynku wynika, iż w 2013 r. wielkość krajowego rynku usług doręczania przesyłek i paczek (obejmującego zarówno usługi ekspresowego doręczania przesyłek i paczek, jak i usługi standardowego doręczania przesyłek i paczek) wyniosła ok. 226 794 tys. sztuk, a jego wartość 2 887 213 tys. zł.

Wielkość i wartość usług doręczania przesyłek i paczek, zrealizowanych przez uczestników koncentracji i ich największych konkurentów w latach 2012 - 2013 oraz ich udziały w tym okresie w krajowym rynku usług doręczania przesyłek i paczek, według kryterium ilościowego i wartościowego, przedstawiają się następująco:

Tabela nr 1

Wielkość i wartość usług doręczania przesyłek i paczek zrealizowanych przez uczestników koncentracji i ich największych konkurentów w latach 2012 - 2013 oraz ich udział w rynku w tym zakresie

Lp.	Podmiot	Liczba przesyłek i paczek w tys. sztuk		Udziały w rynku w % (ilościowo)		Wartość usług w tys. zł		Udział w rynku w % (wartościowo)	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
1.	DPD	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 18 załącznika nr 1 do decyzji]</i>							
2.	Siódemka								
3.	Poczta Polska	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 1 załącznika nr 2 do decyzji]</i>							
4.	DHL								
5.	UPS								
6.	GLS								
7.	K-EX								
8.	InPost								
9.	FedEx								
10.	DB Schenker								
11.	TNT								
12.	Pozostali								
13.	Razem	200771	226682	100	100	2818242	2885766	100	100

Źródło: badanie UOKiK

Jak wynika z powyższych danych łączny udział uczestników koncentracji w krajowym rynku usług doręczania przesyłek i paczek wyniósł zarówno w 2012 r., jak i w 2013 r. ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 19 załącznika nr 1 do decyzji]* % w ujęciu ilościowym. Natomiast w ujęciu wartościowym udział ten wyniósł w 2012 r. ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 20 załącznika nr 1 do decyzji]* %, a w 2013 r. ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 21 załącznika nr 1 do decyzji]* %.

Największymi konkurentami uczestników koncentracji na tym rynku zarówno w 2011 r., jak i w 2012 r. byli Poczta Polska, DHL, UPS, GLS, K-ex, InPost, FedEx, DB Schenker oraz TNT. Łączny udział tych podmiotów w krajowym rynku usług doręczania przesyłek i paczek wyniósł w 2012 r. i 2013 r. ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 2 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu ilościowym. Natomiast w ujęciu wartościowym ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 3 załącznika nr 2 do decyzji]* % w 2012 r. i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 4 załącznika nr 2 do decyzji]* % w 2014 r. Podkreślić w tym miejscu należy, iż jedenastu największych przedsiębiorców kontroluje niemal całość tego rynku. Udział pozostałych uczestników tego rynku nie przekracza bowiem *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 5 załącznika nr 2 do decyzji]* % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Uwagę zwraca dynamiczny rozwój InPostu, który w ciągu roku *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 6 załącznika nr 2 do decyzji]* zwiększył liczbę obsługiwanych przesyłek i

paczek. Wskazuje to, że na rynku możliwa jest istotna ekspansja, w oparciu o nowe rozwiązania organizacyjno-technologiczne (w przypadku InPostu - paczkomaty).

Alternatywne wąskie ujęcie rynku usług doręczania przesyłek i paczek

Jak zostało wskazane powyżej, zasadna jest również analiza alternatywnego wąskiego ujęcia rynku usług doręczania przesyłek i paczek, obejmującego rynki poszczególnych rodzajów tych usług z uwagi na kryterium czasu doręczenia przesyłek i paczek, tj.: krajowy rynek usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek i krajowy rynek usług standardowego doręczania przesyłek i paczek. Jednakże z uwagi na fakt, iż działalność uczestników koncentracji nie pokrywa się na krajowym rynku usług standardowego doręczania przesyłek i paczek (DPD Polska nie posiada w swojej ofercie usług standardowych) - rynek ten nie jest przedmiotem analizy w niniejszej sprawie.

2.1.2. krajowy rynek usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek

Jak wynika z informacji przedstawionych przez Wnioskodawcę w toku prowadzonego postępowania udziały uczestników koncentracji w krajowym rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek w latach 2012 - 2013 przedstawiały się następująco:

Tabela nr 2

Udział uczestników koncentracji w krajowym rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek w latach 2012 - 2013

Podmiot	Udział w rynku (w %)			
	ilościowo		wartościowo	
	2012 r.	2013 r.	2012 r.	2013 r.
DPD	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 22 załącznika nr 1 do decyzji]</i>			
Siódemka				
Łącznie				

Źródło: WID

Udziały te zatem przekraczają łącznie próg 20% wynosząc, według wartości usług – ok. ***[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 23 załącznika nr 1 do decyzji]*** %, a według ilości wykonanych usług – ok. ***[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 24 załącznika nr 1 do decyzji]*** %. Podkreślić należy jednak, że powyższe szacunki oparto na innych niż przyjęte przez organ antymonopolowy założeniach dotyczące badanego produktu. Jako kryterium kwalifikujące poszczególne kategorie usług uczestnicy koncentracji przyjęli:

- czas doręczenia D+1, waga do 31,5 kg,
- nie uwzględniono firm transportowych i logistycznych.

Jak zostało wskazane powyżej, w toku prowadzonego postępowania organ antymonopolowy zebrał od uczestników krajowego rynku usług ekspresowego doręczania

przesyłek i paczek – konkurentów uczestników koncentracji oraz samych uczestników koncentracji - dane dotyczące ich wielkości i wartości sprzedaży tych usług. Na podstawie przekazanych danych organ antymonopolowy obliczył wielkość całego krajowego rynku, a następnie udziały poszczególnych jego uczestników. W ocenie organu antymonopolowego takie dane są miarodajne do określenia pozycji rynkowej przedsiębiorców, gdyż uwzględniają faktyczną wielkość tego rynku. Prezes Urzędu uznał natomiast za niewystarczające dane przedstawione przez Wnioskodawcę w tym zakresie. Dane te bowiem zostały obliczone przez DPD na podstawie danych szacunkowych oraz nie uwzględniają danych odnośnie sprzedaży usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek zrealizowanej przez firmy transportowe i logistyczne.

Z przeprowadzonego przez organ antymonopolowy badania rynku wynika, iż w 2013 r. wielkość krajowego rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek wyniosła ok. 155 232 tys. sztuk, a jego wartość 2 079 190 tys. zł.

Wielkość i wartość usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek zrealizowanych przez uczestników koncentracji i ich największych konkurentów w latach 2012 - 2013 oraz ich udziały w tym okresie w krajowym rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek według kryterium ilościowego i wartościowego przedstawiają się następująco:

Tabela nr 3

Wielkość i wartość usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek zrealizowanych przez uczestników koncentracji i ich największych konkurentów w latach 2012 - 2013 oraz ich udział w rynku w tym zakresie

Lp.	Podmiot	Liczba przesyłek i paczek w tys. sztuk		Udziały w rynku w % (ilościowo)		Wartość usług w tys. zł		Udział w rynku w % (wartościowo)	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
1.	DPD	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 25 załącznika nr 1 do decyzji]</i>							
2.	Siódemka								
3.	DHL	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 7 załącznika nr 2 do decyzji]</i>							
4.	GLS								
5.	UPS								
6.	K-EX								
7.	FedEx								
8.	DB Schenker								
9.	Poczta Polska								
10.	TNT								
11.	Pozostali								
12.	Razem	142738	155120	100	100	2039971	2077743	100	100

Źródło: badanie UOKiK

Z powyższych danych wynika, iż łączny udział DPD i Siódemki w zakresie usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek wyniósł w 2012 r. według kryterium ilościowego ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 26 załącznika nr 1 do decyzji]* %, a według kryterium wartościowego ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 27 załącznika nr 1 do decyzji]* %. W 2013 r. udział ten ujęciu ilościowym wzrósł do poziomu ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 28 załącznika nr 1 do decyzji]* %, zaś w ujęciu wartościowym do poziomu ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 29 załącznika nr 1 do decyzji]* %. Największymi konkurentami uczestników koncentracji są DHL i GLS z udziałami w tym rynku wynoszącymi w 2012 r. odpowiednio ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 8 załącznika nr 2 do decyzji]* % i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 9 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu ilościowym oraz odpowiednio ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 10 załącznika nr 2 do decyzji]* % i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 11 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym. Natomiast w 2012 r. udziały tych przedsiębiorców kształtowały się na poziomie według kryterium ilościowego odpowiednio ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 12 załącznika nr 2 do decyzji]* % i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 13 załącznika nr 2 do decyzji]* %, a według kryterium wartościowego odpowiednio ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 14 załącznika nr 2 do decyzji]* % i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 15 załącznika nr 2 do decyzji]* %. Pozostali przedsiębiorcy prowadzący działalność na krajowym rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek stanowiący istotną konkurencję dla uczestników koncentracji, tj. UPS, K-EX, FedEx, DB Schenker, Poczta Polska oraz TNT, posiadają łączny udział wynoszący w 2012 r. ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 16 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu ilościowym i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 17 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym. W 2013 r. udział tych podmiotów kształtował się według kryterium ilościowego również na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 18 załącznika nr 2 do decyzji]* %, a według kryterium wartościowego na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 19 załącznika nr 2 do decyzji]* %.

2.2 Stopień wykorzystania mocy przerobowych

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego większość uczestników tego rynku posiada niewykorzystane moce przerobowe. Uczestnicy koncentracji określili wykorzystanie swoich zdolności w tym zakresie na poziomie około *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 30 załącznika nr 1 do decyzji]* % dla Grupy DPD i *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 31 załącznika nr 1 do decyzji]* % dla Grupy Siódemka. Z konkurentów uczestników koncentracji jedynie *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 20 załącznika nr 2 do decyzji]* wskazała, że moce przerobowe w zakresie doręczania przesyłek i paczek są obecnie

wykorzystane na poziomie zbliżonym do 100 %. Wolne moce posiadają zarówno duzi konkurenci m.in. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 21 załącznika nr 2 do decyzji]* - ok. 20-30 %, *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 22 załącznika nr 2 do decyzji]* ok. 20-30%, *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 23 załącznika nr 2 do decyzji]* ok. 30-40 %; *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 24 załącznika nr 2 do decyzji]* ok. 12 % oraz *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 25 załącznika nr 2 do decyzji]* ok. 13-14 % jak i mniejsi np. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 26 załącznika nr 2 do decyzji]* ok. ok. 30 %, *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 27 załącznika nr 2 do decyzji]* ok. 10-20%, *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 28 załącznika nr 2 do decyzji]* ok. 50%, *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 29 załącznika nr 2 do decyzji]* ok.10 %, *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 30 załącznika nr 2 do decyzji]* ok. 5-10 % oraz *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 31 załącznika nr 2 do decyzji]* ok. 15-17%. Powyższe dane dotyczą generalnie doręczania przesyłek i paczek (bez podziału na doręczanie ekspresowe i standardowe).

W praktyce przewoźnicy świadczą usługi standardowego doręczania przesyłek i paczek w oparciu o tę samą infrastrukturę i systemy dystrybucji, jak w przypadku ekspresowego doręczania przesyłek i paczek. W związku z tym niewykorzystane moce mogą być przeznaczone zarówno na świadczenie usług standardowych, jak i ekspresowych.

2.3 Faza rozwoju rynku i bariery wejścia

Polski rynek doręczania przesyłek i paczek jest w fazie rozwoju (wzrostu). W szczególności polski rynek nie jest jeszcze tak dojrzały, jak rynki w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. W Polsce wskaźnik ilości przesyłek i paczek w 2013 r. na mieszkańca wyniósł ok. 5,7 sztuk. Dla porównania w 2012 r. w krajach Europy Zachodniej wskaźnik ten wyniósł od ok. 10 sztuk w Holandii do 26 w Niemczech (np. Francja – 11,5; Austria – 14,5; Wielka Brytania – 14,5; Szwajcaria 17)²². Dane te wskazują na potencjał wzrostowy polskiego rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek.

W najbliższych latach wzrost ten będzie w dużym stopniu generowany przez rozwój sektora *e – commerce* (w 2013 r. wzrost tego rynku był na poziomie ok. 24 %)²³. *E-commerce* to obecnie szybko rosnący kanał sprzedaży towarów i usług. Wzrost ten związany jest przede wszystkim z faktem migrowania podmiotów uczestniczących w handlu z tradycyjnych metod sprzedaży do kanału internetowego – taki stan rzeczy ma związek przede wszystkim z natychmiastową dostępnością oferty produktowej w Internecie (w skali globalnej), chęcią

²² Dane Grupy Geopost

²³ www.internetretailer.com/2014/03/06/e-commerce-grows-estimated-23-central-europe-2013

przystawienia przez przedsiębiorców swojej oferty w sposób oczekiwany przez konsumentów i możliwością znacznego obniżenia kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa. Wszyscy gracze obecni na rynku logistycznym (w tym firmy kurierskie i pocztowe) uczestniczą w obsłudze doręczeń towarów zakupionych za pomocą tego kanału.

Firmy kurierskie nie różnicują jednak swoich usług w zależności od tego, czy zleceniodawcą usługi jest przedsiębiorca prowadzący sklep internetowy, czy też inny podmiot (np. przedsiębiorca posiadający fizycznie istniejący punkt sprzedaży). Z punktu widzenia takich firm sposób doręczenia towarów zakupionych za pomocą kanału *e-commerce* nie różni się niczym od sposobu doręczenia towarów zakupionych kanałem tradycyjnym czy telefonicznym. Doręczenie towaru jest jedynie kolejnym etapem procesu realizacji zamówienia, który jest wspólny i taki sam dla wszystkich kanałów sprzedaży. Niezależnie od kanału sprzedaży, dystrybucja zakupionych towarów zawsze odbywa się bowiem w ten sam sposób – poprzez fizyczne doręczenie do punktu wskazanego przez nabywcę. Paczki nadawane przez przedsiębiorców prowadzących sklepy internetowe doręczane są z wykorzystaniem tej samej infrastruktury i tymi samymi pojazdami, co paczki nadawane przez przedsiębiorców wykorzystujących inne kanały sprzedaży. Kurierzy, doręczając paczki do odbiorców w jednym transporcie, zazwyczaj przewożą zarówno paczki nadane w sklepach internetowych, sklepach tradycyjnych, jak i zamówione przez konsumentów drogą telefoniczną. W rezultacie firmy kurierskie mogą praktycznie natychmiast i bez ponoszenia dodatkowych kosztów przestawiać się ze świadczenia usług na rzecz sklepów internetowych na świadczenie takich usług na rzecz klientów korzystających z innych kanałów sprzedaży i *vice versa*.

Na rynku doręczania przesyłek i paczek główną barierą wejścia są koszty, jakie trzeba ponieść, aby rozpocząć taką działalność. Zgłaszający szacuje te koszty na poziomie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 32 załącznika nr 1 do decyzji]** zł rocznie (w tym oddziały potrzebne do świadczenia usług – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 33 załącznika nr 1 do decyzji]** zł; samochody dla przedstawicieli handlowych – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 34 załącznika nr 1 do decyzji]** zł; skanery dla kurierów – **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 35 załącznika nr 1 do decyzji]** zł; koszt obsługi IT – **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 36 załącznika nr 1 do decyzji]** zł oraz koszty promocji i marketingu – **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 37 załącznika nr 1 do decyzji]** zł). W ocenie Zgłaszającego, nakłady takie powinny pozwolić osiągnąć udział w rynku na poziomie **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 38 załącznika nr 1 do decyzji]** %.

Na rynku tym część odbiorców posiada stałe umowy o współpracy z przewoźnikami, w praktyce jednak świadczenie usług odbywa się na podstawie konkretnych zleceń składanych *ad hoc*. Rynek cechuje brak umów na wyłączność i równoległe korzystanie z wielu przewoźników równocześnie (tzw. *multisourcing*). Uczestnicy koncentracji szacują, że kilkadziesiąt procent ich odbiorców korzysta z *multisourcingu*. Generalnie nie istnieją zatem przeszkody przy zmianie dostawcy.

W ocenie zgłaszającego brak jest wyraźnego podziału klientów na rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek. Co prawda poszczególni przewoźnicy wyróżniają w swojej ofercie klientów instytucjonalnych i klientów indywidualnych, jednak usługi świadczone na rzecz obu tych grup są bardzo zbliżone (wszyscy odbiorcy mieszczą się w standardowym zakresie usług), a ewentualne różnice w ofercie (np. cena) wynikają ze względów ekonomicznych (w szczególności ze względu na efekt skali) i organizacyjnych (możliwość/konieczność przewozu większej ilości przesyłek i paczek przy jednym transporcie).

Dodatkowo, głównie ze względów rozliczeniowo-księgowych i jedynie dla celów wewnętrznych, przewoźnicy stosują podział klientów na: kluczowych, średnich oraz małych. Zaszeregowanie klienta do danej grupy determinowane jest wielkością miesięcznego obrotu, generowanego przez danego klienta. Podział ten nie wpływa jednak na charakterystykę usług świadczonych na rzecz takich klientów.

Grupa nabywców usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek jest bardzo liczna. Przykładowo, na koniec 2013 roku DPD Polska posiadała ok. ***[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 39 załącznika nr 1 do decyzji]*** tys. aktywnych klientów biznesowych. Pomimo jednak istotnej liczebności odbiorców, na rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek występują podmioty, posiadające silną pozycję negocjacyjną z racji ilości zamawianych usług. Należą do nich w szczególności, tzw. brokerzy kurierscy, działający na zasadzie grupy zakupowej agregującej indywidualne zamówienia. Poprzez agregację zamówień na usługi doręczeń, brokerzy kurierscy zwiększają swoją siłę nabywczą i pozycję negocjacyjną w relacjach z dostawcami usług.

3. *Pozostałe rynki wspólne, na których prowadzą działalność uczestnicy koncentracji*

3.1. Krajowy rynek usług międzynarodowego doręczania przesyłek i paczek

Krajowy rynek usług międzynarodowego doręczania przesyłek i paczek obejmuje usługi doręczania przesyłek i paczek nadanych w Polsce z miejscem doręczania w innym

kraju (w ramach EOG lub poza EOG). W zakresie realizacji tego rodzaju usług, przewoźnicy krajowi współpracują z podmiotami zagranicznymi z tej samej grupy kapitałowej lub podmiotami trzecimi. Rola przewoźników krajowych polega na odbiorze przesyłki lub paczki od klienta i przekazaniu przesyłki lub paczki przewoźnikowi zagranicznemu, który dostarcza ją do adresata. W świadczeniu usług międzynarodowego doręczania przesyłek i paczek specjalizują się zwłaszcza tzw. integratorzy (w szczególności DHL, UPS czy TNT), posiadający zintegrowaną międzynarodową sieć dostarczania przesyłek i paczek, umożliwiającą świadczenie pełnego zakresu usług globalnych. Istotną pozycję w świadczeniu usług doręczeń międzynarodowych posiada również Poczta Polska, w szczególności dzięki przywiązaniu klientów do marki zasiedziałego operatora i oferowaniu przez Pocztę Polską usług w niskich cenach przy ciągłym podnoszeniu ich jakości.

Udziały uczestników koncentracji w krajowym rynku międzynarodowego doręczania przesyłek i paczek w latach 2012 – 2013 przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 4

Udział uczestników koncentracji w krajowym rynku międzynarodowego doręczania przesyłek i paczek w latach 2012 - 2013

Podmiot	Udział w rynku (w %)			
	ilościowo		wartościowo	
	2012 r.	2013 r.	2012 r.	2013 r.
DPD	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 40 załącznika nr 1 do decyzji]</i>			
Siódemka				
Łącznie				

Źródło: badanie UOKiK

Jak wynika z wyżej przedstawionych danych, łączny udział uczestników koncentracji w krajowym rynku usług międzynarodowego doręczania przesyłek i paczek wyniósł zarówno w 2012 r., jak i 2013 r. ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 41 załącznika nr 1 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym natomiast w ujęciu ilościowym w 2012 r. ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 42 załącznika nr 1 do decyzji]* % , a w 2013 r. ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 43 załącznika nr 1 do decyzji]* %.

Natomiast udziały największych konkurentów DPD i Siódemki w 2013 r. przedstawia tabela nr 5.

Udział konkurentów uczestników koncentracji w krajowym rynku międzynarodowego doręczania przesyłek i paczek w latach 2012 - 2013

Podmiot	Udział w rynku (w %)			
	ilościowo		wartościowo	
	2012 r.	2013 r.	2012 r.	2013 r.
DHL	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 32 załącznika nr 2 do decyzji]</i>			
UPS				
Poczta Polska				
TNT				
GLS				
FedEx				

Źródło: badanie UOKiK

Z powyższej tabeli wynika, iż na rynku uczestnicy koncentracji spotykają się z istotną konkurencją ze strony takich jak UPS (udziały w 2013 r. na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 33 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 34 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu ilościowym), DHL (udziały w 2013 r. na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 35 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 36 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu ilościowym), Poczta Polska (udziały w 2013 r. na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 37 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 38 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu ilościowym) czy TNT (udziały w 2013 r. na poziomie *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 39 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 40 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym).

3.2. Krajowy rynek frachtu

Rynek ten obejmuje usługi przewozu towarów o dużej masie i wielkich gabarytach. Świadczenie tego rodzaju usług wymaga specjalistycznego sprzętu umożliwiającego przemieszczanie towarów i odpowiedniej floty pojazdów przystosowanych do przewożenia znacznego tonażu ładunków na paletach. W Polsce na rynku tym działają głównie firmy logistyczne i transportowe, np. Raben, czy DB Schenker. Natomiast tylko w bardzo ograniczonym zakresie usługi te świadczone są przez przewoźników kurierskich i operatorów pocztowych. Działalność na rynku usług przewozu towarów jest dla uczestników koncentracji jedynie działalnością dodatkową.

Udziały DPD i Siódemki w krajowym rynku frachtu w latach 2012 -2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 6

Udział uczestników koncentracji w krajowym rynku frachtu w latach 2012 - 2013

Podmiot	Udział w rynku (w %)			
	ilościowo		wartościowo	
	2012 r.	2013 r.	2012 r.	2013 r.
DPD	[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 44 załącznika nr 1 do decyzji]			
Siódemka				
Łącznie				

Źródło: WID

Łączny udział uczestników koncentracji w krajowym rynku frachtu jest znikomy i nie przekracza **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 45 załącznika nr 1 do decyzji]** % zarówno według kryterium ilościowego, jak i wartościowego. Ponadto na rynku frachtu istnieje bardzo silna konkurencja – ok. 79 tys. podmiotów.

Poniżej zostały przedstawione udziały największych firm logistycznych i transportowych w 2013 r., które zostały oszacowane przez Zgłaszającego w oparciu o publicznie dostępne dane zawarte w rankingach prasowych²⁴.

Tabela nr 7

Udział firm transportowych i logistycznych w krajowym rynku frachtu w 2013 r.

Lp.	Podmiot	Udziały w rynku (w %)	
		w ujęciu wartościowym	w ujęciu ilościowym
1.	Raben	[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 46 załącznika nr 1 do decyzji]	
2.	DB Schenker		
3.	Havi Logistics sp. z o.o.		
4.	Przedsiębiorstwo Spedycyjne Trade Trans sp. z o.o.		
5.	FM Polska sp. z o.o.		

Źródło: zgłoszenie

Z kolei udziały największych firm kurierskich w 2013 r. w krajowym rynku frachtu przedstawiały się następująco:

²⁴ Udziały rynkowe firm logistycznych i transportowych zostały obliczone przez Zgłaszającego w oparciu o dane o przychodach za 2012 rok przedstawione w zestawieniu „Lista 500. Ranking największych polskich firm”, branża transport i logistyka (dostępnym na stronie: <http://www.lista500.polityka.pl/rankings/show/industry:159>). Z uwagi na brak dostępu do danych finansowych tych podmiotów za 2013 rok, DPD Polska w swoich szacunkach przyjęła, że w 2013 roku podmioty te odnotowały wzrost przychodów o ok. 6% w stosunku do 2012 roku. Średnia cena usługi została oszacowana na poziomie ok. 80 zł. Całkowitą wielkość rynku przyjęto w oparciu o dane raportu Głównego Urzędu Statystycznego „Transport Drogowy w Polsce w latach 2010 i 2011” z uwzględnieniem przyrostu rynku.

Udział firm kurierskich w krajowym rynku frachtu w 2013 r.

Lp.	Podmiot	Udziały w rynku (w %)	
		w ujęciu wartościowym	w ujęciu ilościowym
1.	DHL	[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 47 załącznika nr 1 do decyzji]	
2.	UPS		
3.	FedEx		
4.	GLS		
5.	Poczta Polska		

Źródło: zgłoszenie

Jak wynika z powyżej przedstawionych tabel, łączne udziały pięciu największych firm logistycznych i transportowych działających w Polsce są niewielkie – poniżej **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 48 załącznika nr 1 do decyzji]** %. Fakt ten jest spowodowany bardzo dużą ilością podmiotów na nim działających. Firmy kurierskie, które także działają na tym rynku, odnotowują niewielkie udziały – przeważnie znacznie poniżej **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 49 załącznika nr 1 do decyzji]** % (jedynie DHL w ujęciu ilościowym uzyskał udział ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 50 załącznika nr 1 do decyzji]** %).

B) Koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek w układzie wertykalnym.

Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym (pionowym), jest każdy rynek produktowy, jeżeli równocześnie:

- działa na nim co najmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji,
- jest on równocześnie rynkiem zakupu lub sprzedaży (poprzedni lub następny szczebel obrotu), na którym działa którykolwiek z pozostałych przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji,
- indywidualny lub łączny udział w rynku przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji na tych rynkach przekracza 30%, bez względu na to, czy aktualnie istnieje powiązanie typu dostawca –odbiorca między tymi przedsiębiorcami.

Mając na względzie definicje oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, należy stwierdzić, iż w niniejszej sprawie nie występują rynki właściwe w układzie wertykalnym.

C) Niniejsza koncentracja nie wywiera wpływu w układzie konglomeratowym.

Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym, jest każdy rynek produktowy, na którym między przedsiębiorcami uczestniczącymi w koncentracji nie istnieją żadne powiązania (układy) horyzontalne i wertykalne, ale przynajmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji posiada więcej niż 40% udziału w jakimkolwiek rynku właściwym.

W niniejszej koncentracji nie zidentyfikowano rynków w układzie konglomeratowym.

Na podstawie materiału zgromadzonego w sprawie i powyższych ustaleń organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Przepis art. 18 ustawy o ochronie konkurencji stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę, w drodze decyzji, na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, przy czym zgodnie z art. 4 pkt 10 tej ustawy przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów, domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Podstawowym celem postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji jest ustalenie, czy w wyniku zrealizowania zamierzonej transakcji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym. Przykładem takiego istotnego ograniczenia konkurencji jest powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Należy jednakże podkreślić, że o ile powstanie lub umocnienie pozycji dominującej będzie zawsze prowadziło do ograniczenia konkurencji na rynku, to do ograniczenia konkurencji może dojść także w przypadkach, kiedy w wyniku koncentracji nie powstaje lub nie umacnia się pozycja dominująca. Samo stwierdzenie „istotne ograniczenie konkurencji” wykracza zatem poza kwestię dominacji i ma szersze znaczenie. Obejmuje bowiem sytuacje, kiedy w wyniku dokonanej koncentracji konkurencja zostaje poważnie ograniczona, a nie wiąże się to z powstaniem pozycji dominującej – może to mieć miejsce przykładowo na rynkach oligopolistycznych.

Powyższe oznacza, że koncentracja jest dopuszczalna wówczas, gdy nie przeszkadza znacząco skutecznej konkurencji na rynku właściwym, w szczególności w wyniku powstania lub umocnienia pozycji dominującej.

Przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na krajowy rynek usług doręczania przesyłek i paczek lub przy alternatywnie przyjętej wąskiej definicji rynku produktowego na krajowy rynek usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek.

Analiza skutków niniejszej koncentracji wykazała, iż w jej wyniku nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji zarówno na krajowym rynku usług doręczania przesyłek i paczek, jak i na alternatywnie przyjętym wąskim rynku produktowym, obejmującym krajowy rynek usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek. Uzasadniając powyższe należy wskazać, co następuje.

Jak już wyżej wskazano, jakkolwiek przeprowadzona analiza uwzględniała zarówno kryterium ilościowe, jak i wartościowe, w ocenie organu antymonopolowego za bardziej miarodajny wskaźnik siły rynkowej w niniejszej sprawie należy uznać udział wartościowy.

Łączny udział uczestników koncentracji w krajowym rynku usług doręczania przesyłek i paczek kształtował się w 2013 r. na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 51 załącznika nr 1 do decyzji]* % w ujęciu ilościowym (w tym DPD ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 52 załącznika nr 1 do decyzji]* %, a Siódemka ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 53 załącznika nr 1 do decyzji]* %) i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 54 załącznika nr 1 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym (w tym DPD ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 55 załącznika nr 1 do decyzji]* %, a Siódemka ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 56 załącznika nr 1 do decyzji]* %). Udział ten jest zatem niższy niż 40% próg, z którym ustawa o ochronie konkurencji wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej. Ponadto po dokonaniu koncentracji jej uczestnicy nadal spotykać się będą z istotną konkurencją ze strony m.in.: Poczty Polskiej, której udział w tym rynku wynosi ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 41 załącznika nr 2 do decyzji]* % według kryterium ilościowego i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 42 załącznika nr 2 do decyzji]* % według kryterium wartościowego, DHL, którego udział w tym rynku wyniósł ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 43 załącznika nr 2 do decyzji]* % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym oraz GLS, dysponującego udziałem w rynku na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 44 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu ilościowym i ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 45 załącznika nr 2 do decyzji]* % w ujęciu wartościowym. Należy także podkreślić, że rynek usług doręczania przesyłek i paczek jest dość dynamiczny, o czym świadczy szybki wzrost udziałów w nim InPostu w 2013 r.

Natomiast łączny udział uczestników koncentracji w krajowym rynku usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek po dokonaniu koncentracji wyniesie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 57 załącznika nr 1 do decyzji]* %, biorąc pod uwagę wartość zrealizowanych usług (w tym DPD ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 58 załącznika nr 1*

do decyzji] %, a Siódemka ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 59 załącznika nr 1 do decyzji] %*) oraz ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 60 załącznika nr 1 do decyzji] %* biorąc pod uwagę ilość przesyłek (w tym DPD ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 61 załącznika nr 1 do decyzji] %*, a Siódemka ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 62 załącznika nr 1 do decyzji] %*). Łączne udziały uczestników koncentracji nie przekroczą także zatem 40% progu, z którym ustawa wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej, biorąc pod uwagę zarówno wartość usług, jak i ilość przesyłek. Podkreślić należy, iż po dokonaniu koncentracji jej uczestnicy będą musieli w dalszym ciągu liczyć się z silną presją konkurencyjną, szczególnie ze strony dużych operatorów, a mianowicie DHL (udział na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 46 załącznika nr 2 do decyzji] %*), GLS (udział na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 47 załącznika nr 2 do decyzji] %*), UPS (udział na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 48 załącznika nr 2 do decyzji] %*), K-ex (udział na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 49 załącznika nr 2 do decyzji] %*) oraz FedEx (udział na poziomie ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 50 załącznika nr 2 do decyzji] %*).

Należy również wskazać, że na rynku istnieją wolne moce przerobowe w zakresie ekspresowego doręczania przesyłek i paczek, przy czym dysponuje nimi zdecydowana większość konkurentów, np. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 51 załącznika nr 2 do decyzji]* szacuje wolne moce na ok.30-40 %, *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 52 załącznika nr 2 do decyzji]* na ok. 20-30 %, *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 53 załącznika nr 2 do decyzji]* na 20-30 %, a *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 54 załącznika nr 2 do decyzji]* na ok. 12%. W przypadku zatem np. próby podniesienia cen przez uczestników koncentracji lub próby narzucenia innych niekorzystnych warunków umów, odbiorcy będą mogli przejść do ich konkurentów. Będzie to o tyle łatwiejsze, że jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału, wielu kontrahentów uczestników koncentracji korzysta z więcej niż jednego dostawcy w zakresie usług ekspresowego doręczania przesyłek i paczek (tzw. *multisourcing*).

Kolejnym argumentem, który wskazuje, iż w niniejszej sprawie nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji jest fakt, iż w praktyce przewoźnicy świadczą usługi standardowego doręczania przesyłek i paczek w oparciu o tę samą infrastrukturę i systemy dystrybucji, jak w przypadku ekspresowego doręczania przesyłek i paczek. W związku z tym, po dokonaniu koncentracji DPD będzie musiał liczyć się z pewną presją konkurencyjną także ze strony uczestników rynku usług standardowego doręczania przesyłek i paczek.

Podkreślić także należy, iż klientami DPD i Siódemki są głównie klienci biznesowi, których pozycja negocjacyjna z racji ilości zamawianych usług jest znacznie silniejsza, niż klientów indywidualnych. Uczestnicy koncentracji mają zatem do czynienia z silnymi

klientami, którzy są w stanie wywierać na nich skuteczną presję w sytuacji próby podniesienia cen na oferowane usługi po dokonaniu koncentracji.

Koncentracja nie wywiera natomiast wpływu na żaden rynek w układzie wertykalnym i konglomeratowym.

Biorąc pod uwagę powyższe należy wskazać, iż powyższa koncentracja nie przyczyni się do istotnego ograniczenia konkurencji w szczególności przez powstanie albo umocnienie pozycji dominującej.

W związku z powyższym orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.) – od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

DYREKTOR
Departamentu Kontroli Koncentracji
Robert Kamiński

Otrzymuje:

1. DPD Polska, Warszawa

2. aa.

(Decyzja wraz załącznikami nr 1 i nr 2)